

Last učiteljskega tiskovnega društva

**„Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani**

registrovana zadruga z omejenim jamstvom

priporoča slavnim krajnim šolskim svetom  
šolskim vodstvom in učiteljstvu**uradne tiskovine iz svoje zaloge.**

Ceniki se pošiljajo na zahtevo zastoj. Postrežba točna.

Naročene tiskovine se prično razpošiljati početkom septembra.

Tudi vse tiskovine za županstva ima naša tiskarna po prejšnji ceni v zalogi.

Naša tiskarna sprejema vsa v to stroko spadajoča dela ter  
jih izvršuje okusno in po solidnih cenah.**S kakšnimi težavami sem se moral boriti.**

Spisal Ivan Lapajna.

(Dalje.)

Ko so pred 30 leti novi šolski zakoni stopili v življenje, bili so to sicer velika pridobitev nasproti starim šolskim postavam, toda začetkoma so bile učiteljem odmerjene vendarle majhne plače. Tolažilo nas je vendar to, da se nam bodo dohodki po službenostarostnih dokladah zviševali vsakih pet let. Paragrafe v zakonih, ki govorijo o petletnicah, smo si razlagali pravilno in v pravem duhu, t. j. v duhu, ki ga je imel zakonodajalec. Razlagali smo si ga tako: Ker pri ljudskem učiteljstvu ni takega avangmenta kakor pri uradnikih, nam bodo to povišanje nadomestovale kvinkvenije, ki jih dobe tudi uradniki redoma od pet do pet let. Učitelji so si torej razlagali: V normalnih razmerah nam bodo kvinkvenije redoma pripoznane. In res v mnogih slučajih so bile učiteljem kvinkvenije redno odštete. Morali so se sicer učitelji takrat še s separatnimi prošnjami potegniti zanje. Nekaj je bilo pa vendar pri podeljevanju učiteljskih petletnic neljubih izjem. V dotičnih paragrafih deželnih šolskih zakonov (za Kranjsko § 30 postavbe z dne 29. maj. travna 1873. l.) je določilo, da mora učitelj ne samo nepretrgoma službovati, ampak tudi s „povoljnim uspehom“. Nepretrgano službovanje je bilo slehurnemu učitelju lahko dokazati; „povoljni uspeh“ dokazati, to pa ni bilo v njegovi moči. O tem so sodili šolski nadzorniki in šolske gosposke. Naj to povem v svojem konkretnem slučaju. Z vel. srpanom l. 1876. bi bil moral dobiti že 1. kvinkvenijo, ko sem bil nadučitelj v Ljutomeru, kjer odločuje štajerski deželni šolski svet o kvinkvenijah. Prošnjo sem pravočasno vložil, toda dokler sem služil na Štajerskem, še ni bila rešena (do l. 1878.). Ko sem prišel l. 1878. na Kranjsko, sem vložil tukaj takoj prošnjo za 1. kvinkvenijo. Tukaj so mi jo slednjič pripoznali z vel. srpanom 1879. in me tako prikrajšali pri prvi kvinkveniji za 3 leta. Že takrat se mi je dozdevalo, kolika krivica se mi je pripetila, ker so me prikrajšali, in to po nezakonitem potu. Vložil sem pritožbo na c. kr. deželni šolski svet, a bila je odbita. Zoper njegov odlok je šla pritožba na ministrstvo, a je bila tudi odbita. Zakaj se pa nisem pritožil na upravno sodišče? To sodišče se je 28. vinotoka 1878. izrazilo, ko se je neki učitelj s Češkega do njega pritožil, da je ono v tej zadevi nekompetentno, rekši, da ako šolske gosposke reko, učitelj ne deluje s „povoljnim uspehom“, tega upravno sodišče ne more preiskovati. Čez 25 let je pa to sodišče priznalo, da je kompetentno, razsojevati tudi o učiteljskih kvinkvenijah, ako šolske gosposke te odbijejo. Pritožil se je učitelj Leopold Holy iz Obora na Moravskem, ker so ga šolske gosposke za eno samo leto prikrajšale, in zmagal je. Upravno sodišče je reklo: Druga kvinkvenija se mu je zakasnila za eno leto, ker je bil bolan, da ni mogel z

uspehom delovati. Toda zaradi zakasnenja 2. kvinkvenije se mu tretja ne sme zakasniti, in dobil je z razsodbo upravnega sodišča 3. kvinkvenijo že čez 4 leta po 2. petletnici. — To ugodno razsodbo je z menoj vred porabilo več učiteljev, ki so se jim godile enake krivice; zakaj šolske gosposke se morajo zdaj ravnati po razsodbi upravnega sodišča z dne 3. grudna 1898, št. 6578, (v zadevi omenjenega učitelja L. Holya). Vsak učitelj mora dobiti 1, 2, 3, 4, 5 ali 6 petletnic, ako je le nepretrgoma služil 5, 10, 15, 20, 25 ali 30 let. Na podlagi § 30. se mu ne sme niti 1. niti 2. in sploh nobena od teh 6 kvinkvenij odbiti, ne sme mu se na podstavi tega § niti  $\frac{1}{5}$ ,  $\frac{2}{5}$ ,  $\frac{3}{5}$ ,  $\frac{4}{5}$  ene same kvinkvenije odbiti, ker sicer nastane učitelju velika, prevelika škoda. Povejmo to v mojem konkretnem slučaju. Ako bi dali meni 1. kvinkvenijo namesto 1879. že 1877. l., drugo kvinkvenijo pa že 1881. l., bi bil na škodi le za 70 gld. Ako bi bil prikrajšan od prve kvinkvenije — kar sem v resnici — tri leta, drugo bi dobil pa vendar o pravem času, t. j. 1881. l., bila bi škoda le 3krat 70, t. j. 210 gld. in obresti. A meni se je vsaka kvinkvenija — štiri na število — zamudila 3 leta; zato je iznašala škoda te zamude v 23 letih 1150 gld. in obresti. Taka velikanska škoda bi bila še rasla, ako ne bi porabil te ugodne rešitve upravnega sodišča v slučaju moravskega učitelja Holya.

Ker sem dobil šele leta 1894 četrto kvinkvenijo, bi imel pravico do pete kvinkvenije šele leta 1899., namesto že 1896.

Z ozirom na to razsodbo upravnega sodišča pa sem jaz (in več učiteljev, ki sem jih tudi jaz opozoril in jim pomagal) vložil prošnjo, da so mi že od leta 1896. pripoznali peto kvinkvenijo. Prošnjo je bila uslišana, in l. 1900 se mi je izplačalo na kvinkvenijah za 3 $\frac{1}{2}$  leta nazaj, in česta ter zadnja kvinkvenijo sem dobil že potem čez 1 $\frac{1}{2}$  leta, t. j. 1901; torej se mi je vendar v postavni dobi 30 let priznalo in izplačalo vseh šest petletnic. Vendar je znašala vkljub temu vsa škoda kakih 3000 K v teku dolgih 37 let, kolikor let sem služil, namreč na zamudah in na obrestih; zakaj 1. kvinkvenijo sem užival namesto 32 let le 27 let in vsako naslednjo do 5. kvinkvenije pet let premalo. Pri 5. kvinkveniji sem izgubil samo obresti za 3 $\frac{1}{2}$  leta; le pri 6. kvinkveniji nisem bil nič na izgubi, zlasti če bi bil služil 40 normalnih let. Te velikanske izgube sem bil kriv tudi jaz, ker sem bil slab — jurist. Pri podelitvi vsake kvinkvenije, katera se mi je prekasno pripoznala, bi bil moral rekurirati 1. na deželni šolski svet, 2. na ministrstvo in 3. na upravno sodišče. To rekuriranje bi me bilo sicer stalo veliko truda in znabiti kakih 200—500 K v gotovini, a naposled bi mi bila vsa škoda — okrog 3000 K. — povrnjena, ako bi bile gosposke postopale po navedeni analogiji.

(Dalje.)